Jese dygeer zilee garza baina.

1932 onii Janvaari 10 eder

№ 9 (562)

eder byri garna.

Bazar byriin prolitaarnuud negedegtii

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin YNEN

BK (b) namiin B-M moziin komiteed ba B-M. rispyybl. tebiin gyicedkeke komiteed bolon yiledber. ebleliin B-M. zeblel gurbanii emenees niitelegdene

Dugaar nezcediin yne 5 menge

Zakika yne: sara byriin 1 tekerig Gadaada ulasta bol 1 tek. 50 menge

AADRIS: Верхнеудинск. Центросоюзная 26

Niudarganii kolkoos taraagdaba

(Mukar Şiberiin aimag)

Telegraamaar abtasan medeegeer, tus aimagiin Karaşiberiin „Urgaciin Θder“ geze kedee azaliin arteeli koroto sedkeleer tariaagaa daldalan yrisen ba tariaabeledkeliin tesebiigi dyyrgekee ogtolon arcas[illegible] bolood somonii zebleliigi ese t[illegible]nii şaltagaanaar taraagdaba ge[illegible] baina. Ene kolkoosto niudargaçuud şurgan orozo iime juumaa kiisen baina.

Gabşagaiçalalga bolbol kedmeriiigi şinedken baiguulkiin yndesen men

Doodo şatiin keblel sonin ba kedee biçegçed byriin emkidkekii çariigi debzyylke kereg bolbol ton ukala zorilgo men. „**Kedee biçegen byriiigi socaliis baiguulalgiin yke asuudalda ulamkan gynzeligeer orolcuulza**“ surgakiigi roldoko josotoi bide, kedee biçeged bolbol sonindo zyilyydiigi bieke ba tasaldal teregyyteniigi ileyylkeer yle baran geegdeze, yldeze aisan gazaruudta kedmeriigi emkidken tabika tedenii sanal seremziigi angadkaka azai.

Tonkon ede asuudaluudiigi Kyçeroonii kedee biçegçed bolbol eesediingee biçeg dotor çukalaçalan tabizai. Kyçeroonii kedee biçegçed eesediingee tukai biçekedee: „Kedee biegçed bolbol emki ygii, butarkai, aniin soninii kedmeri jike tasaldaag ba kedmeriiin şine arga majauud edlegdedeg ygii“ gesen baina, anai rispyybligiin doodo şatiin sonin ba kedee biçegçediin kedmeri olbol ton tiime zişeetei baina azai. Kyçeroonii kedee biçegçediin kanaka biçeg bolbol bidende ali zerge ukala çenartai bainab, tere zerge mekiteegeer ene tabigdaza bykii zorilgonuudiigi gyicedkekiin tula temeceke josotoi bede.

Kolkoosuudiigi aza akuin ba emkidken zokiookiin talaar bekizyylke, ariaanii tula temeceke temeceliigi angadkaka ba kabariin tarilgada bedkeke, socaliis mal azaliin tula obtolgo, gazariin refoormiin tesebiin gyicedkekiin tula temeceke temecel ede bygede gol, asuudaluudiigi toiruulan doodo şatiin keblel sonin ba kedee biçegçed bolbol eesediingee kedmeriigi tabiza jabuulza josotoi baina.

Kerbee eesediingee bykii kedmeriigi olon niitiin çanartai, gabşagai, operatib saintai bolgozo, ynekeer inedken baiguulza çadabal ene tabigdaza baigaa zorilgiigi kordonoo gyicedkeze çadaka bide.

Kaniin soninuudiigi tasaldal ygii bygeed taban konog byride nege udaa gargaka, erden arad kolkoostani kedee biçegçediin gabşagai brigaadanuudta elsyylke, gabşagailçalalgiigi delgeryylze „kedee biçegçed byri gabşagai, gabşagaiçuud byrin— kedee bişegçed“—geze loozoni gyicedkel bolgoko ede bygede jabadaluud bolbol kedmeriigi şinedken baiguulkiin yndesen men bolko bygeed enyynees le ekilen kedmerileko keregtei baina.

Odoo bidener eesediingee kedee bicegçediin kui kuraluud deegyyr Kyçeroonii kyystiin kedee biçegçediin uriaagi gagcakan kyleen abaka ba keereldeke bişe tedenii tabisan ede asuudaluudiigi bodoto kedmeri deere kerkin sainaar şiidkeke tukai kemzeenyydiigi temdegleke josotoi bide.

Zişeelbei kolkoosuudiigi aza akuin ba emkidken zokiookiin talaar bekizyylke asuudaliigi tabibal kedee biçegçed bolbol nek. Staalinii zurgaan zaabariigi gyicedkeke, kelceete azal tukai, byteeciin ugtamza noormo ba olzo kubaaka geke metiin marşaruudtai sonin biçegiin gabşagai brigaada reidenyydiigi emkidkeke josotoi.

Soninii brigaadiigi, inete ceke ketelberieeree kangaza, ali negen kedmeriiin tuskai tasagta beki kanduulbal bidener bolbol ynekeeree daiçalakii josoor, ynekeeree operatib taigaar kedee gazaraa jabuulagdaza baigaa aza akuin ba ulas teriin çukala zorilgonuudiigi gyicedkekiin tula temeceze çadaka bide.

Enyyntei kamta niudargaçuud ba tedenii teleelegçed bolko baruun „zyynii“ oportoniisamtai kair nair ygii temeceke jabadal bolbol doodo şatiin keblel sonin ba kedee biçegçediin ugaa çukalakan zorilgo men geze ceke medeke keregtei baina,

Bygsiiriin erkim zişeenyydiigi bişe azalda keregleke

Deede-Ydiin bygsiiriin byrldkelees

Bygsiiriin kedleen socaliis josonii karalcan tusalalcaa bolbol, Deede-Ydiin aimagta keden arban tyryyşiin kolkoosço ba Kizaariin, Moziin, Kotiin idebkitei kamtaran niite aradiin ergen kedleen jabuulza tariaanii telee temeceende 500 tukai kynyyd kolkoosiin geşyyd, jaduu dunda arad şuud zagsaza Deede-Ydiin aimag bol, tariaabeledkeliin gyicedkeliigi janvaariin 1-nii eder 100,5% gyicedken ilaza jerenkii deeree çadasan baina.

Bygsiiriin brigaada bolbol, kolkoosuudaas angiiin daisad niudargaçuud azaliin zabkai samuu jabadaltaniigi zailuulan ceberleke jabadalda niileed jeke bodoto tuslamza egesen gebel, bygsiiriin kedleenii yjede Deede-Ydiin aimagiin bykii kolkoosuudaas kamta 100 garni niudargan azaltaniigi ceberlesen baina.

Bygsiiriin yjede niite aradiin dunda surtal nebterelgiin kedmeri ergeer jabuulza 150 tukai zarca jaduu, dunda araduudiigi kolkoosdo elsyylsen baina. Men bygsiiriin brigaadta kabaadan jabalcasan kolkoosiin geşyyd ba zaraca jaduu erketener 35 BK(b) namda oroson ba 200 tukai kynyyd gabşagaiçuudta elsezei.

Nek. Ziiminii neremzete ulaan açaanuudiigi kamta 6000 ceentnir tariaa tuşaasan ba men kolkoosuud emçiin azaltan ulaan açaa emkidkeze 1500 ceentnir tariaa tesebees gadana elyybçelen tuşaasan baina.

Zebken-le bygsiiriin kedleegi toskon somonuudiin koorondo ergeer jabuulsanii açaar tariaabeledkeliigi gyicedken ilazai.

Bygsiiriin brigaada bolbol, niudargaçuudiin sedelgiigi butacokin çanga kariuu egeke jabadalda aikabtar jeke tusa bolson ba tusalsani bol,-jeke Kunaliiin toskonii niudargaçuudiin daldalan niuusan 25 keseg nykenees niileed jeke tariaa olson baina, men bişe toskon suurinuudta nyke maltaza tariaaga kadaglasan jabadal keden oloor oldozo, kamta 30 tukai nykende niuuza kadaglasan tariaagi olzo abasan baizai. Ene bolbol bygedeeree niudargaçuud ba emçiin azaltanii daldalsan tariaa baiba.

Tariaa tuşaalgiin yjede garsan zigşyyrite jabadaluudiigi ileryylseni bolbol, tariaagaa kadaglamziin rospiiiskoor tuşaasan jabadal tus aimagiin Ibolgiin somondo ton jekeer 2000 ceentnir kyrtel kadaglamziin rospiiiskoor tuşaasan ba enyynçelen „**Gegeerel**“ komuuna, „**Staalin**“ arteelyyd 800 ceent. tariaa kadaglamziin rospiiiskoor tuşaaşan baiba. Ene bolbol aimagiin namiin komiteediin itegemzete **Dansaranii** gegçiin zaabariaar jabuulagdasani şalgaltaar ilersen ba deere durisagdasan kadaglamziin rospiiiskonuudiigi AGK-iin tyryylegçiin orlogço nek. **Şçirbakoovto** egteseniini kadaglaad baisan baizai. Tere kadaglamziin rospiiisko-bygededee (tariaagaa aimagiin tedken kangaka gazaraas zakiralta jertel kadaglanam) geze biçegdesen baiba. Zygeer tus kereg bolbol AGK-to medegdeze baibaçigi jamarçi kemzee abaa ygii baisan baina.

Deede-Ydiin aimagiin tariaabeledkeliin tesebiigi jerenkii deeree gyicedken ilasani bolbol, imagta bygsiiriin brigaada socaliis josonii karalcan tusalalcaanii aça ilalta zailaşa ygii men geze labtai gerçelegdene.

M. Adaamçikov

Zeblelte ulas dotoriin sonin zyilyyd

Şine tomilolgonuud bolbo

Moskvaa, 8 (T) SSSRiin TG komiteediin togtoomzoor nek. Liybiimov J. E. gegçe gadaadiin naimaanii arkoomiin orlogçiin alba ba Germaani ulasta suugaa SSSRiin *naimaanii* teleelegçiin albanaas çeleelegdeze SSSRiin kengen yiledberiiin arkoomdo tomilogdobo. Men Liyboov S. S. gegçe beled. kangaka arkoomiin orlogçoos çeleelegdeze oi modonii yiledberiin aradiin komisaarta tomilogdobo; nek. Sydijin S. T. gegçe gadaane naimaanii arkoomiin orlogçodo tomilogdobo; nek. Ukaanov K. B gegçibeledken kangaka arkoomiin orlogçodo tomilogdobo.

Manai gigaantanuudiin syyliin yjiin byteece.

Moskvaa, 8 (T). Baigça janvaariin 5 da Donbaasaas 139807 toonno çuluu nyyrse abtaba, Moskvaagiin uurikaigaas-8540 toonno, Uraaliin uurikaigaas 11045 toonno.

Men janvaariin 5 da Stalingraadiin traagtariin zavuud-120 tragtaruudiigi gargaba. Kaarikoviin traagtariin zavuud 42 tragtaruud ba 58 motooruudiigi gargaba. „Komunaar“ geze zavuud janvaari 1 nees 4 boltor 73 kombain gargaba. Janvaariin 3 nii eder byke kolbooto ulas dotor 14708 toonno şirem ba 12241 toonno bulad şudkagdaba.

Avtodooriin Kural neegdebe.

Moskvaa, 8 (T) Janvaariin 5 nii eder ulaan ceregiin gerte Byke kolbooto ulasiin Avtodooriin ekindygeer kural neegdebe.

Gazariin refoormiin tesebiigi daiçalakii çanartai kurdabçalaar gyicedkenaa

Gazariin refoormiin talaar, neleed ygii kedmeri jabuulagdasan bolbo gi, caaşadaa jabuulka kedmeri bolbol ton jike baina. B. M. ulasiin gazar tariaalangiin komissariaadaar okioogdozo B.K.(b) Namiin meziin oroogoor ba zasagiin gazariin enersen onii Ijyyniin 15 ederiin dikedeer batalagdasan 1931 onii gazariin refoormiin teseb bolbol, 1932—33 onii kogocoodotor gyicedkegdeze bykii jabuulgiin nege kubi men azai.

Gazariin refoormiin tesebiigi ali kireer gyicedkeze bainab gebel? menee baisan, gyiced bişe medeegeer yzekede iime bainaa.

Gazariin tegşileberiiin kedmeri (1931 onii 1/XI proceentoor)

Gazariigi tasalan zaabarilka.

[..]edmeri	105,3 enyyn dotor				
[..]lkoosuudta	90,8	„	„		
[..]vkoosuudta	171,0	„	„		
	Kolkoos				Sovkoos
[..]usa suuriiigi tasalal ygii gazar [..]aza egesen kedmeri	79,0	„		„	250,0
[..]gamaliin ba keresenii şinzelte	86,5	„	48	„	106,0
[..]azariin zurag abaka kedmeri	137,8	„	121,0	„	100,0
[..]riangyliaaci) geze gol seeti tog[..]oko kedmeri	137,8	„	130,0	„	—

Dunda zergeere yzebel gazar tegşileberiiin kedmeri 100% gyicedkegdebe.

Ogtiaabriin 15-nii eder gazar usaii teeknigiin kedelmeriiin gyicedken zyil gekede: 3 aimagiin şalgalar (Agiin, Jaruuniin Zakamin) 100 bi gyicedkegdesen ba, 2 aimaguud (kiaagtiin koriiin) 50% gyicedgdezei. Gazariigi usalka kedelmeri % kataaza saizaruulka kedmeri 0% usa abaka gazariigi bedereke dmeri 20-25% usalka kedelmeri uulka zyiliigi tekeereke kedelmeri 85% kudag maltaka jabadal Agiin agta sai 7% kiaagtiin aimagta 0%.

zar usiigi niite deeree şinzelke delmeri bolbol, 79% gazar usalka delmeri 75% şinzelen yremdeke delmeri 100% g. m. gyicedkegde baina. Yremdeke ba usaar kanga kedelmeriiin teseb bolbol, kedeliiin kyce ba zebseg keregsel bo barilgiin karegsel metiin dutuu san deereese ebderesen baina.

Suurizuulka kedelmeri. Θngeresen zil dotor 4080 nyydel ba kakas nyydel baidaltii ail suurizuulagdasan baina. Suurizuulka kedelmeriiin talaar, 5 zyyn aimaguudiin gazariigi anka tyryyn şinzeleze yzegdesen baina. Men iigeze suurizuulka kedelmeritii, şine 100 erke ailtii kolkoosiin beleg togtooko asuudal kolbootii baina. 1931 onii tesebiin josoor suurizuulsan zyyn aimaguudta 35 şine beleg togtoogdoko baisan ba, ene belegte, 700 baika bairiigi, alban gazariin geryydiigi toolol ygiiger tabigdaka baisan bilel. Barilgiigi delgeryylkiin tukai kedelmeri bolbol jike sula baina. Şine geryyd odoo kyrter barigdana ygii, gurim meteer zanşaza kamtaran suuka gazartaa kuuçan geryydiigi zadalan zeecegeeze tabidag baina. Basa barilgaa ekilkedee, maliin dulaan baira bariza ikelkiin orondo baika geryydiigi bariza ekilsen baina. Ogtiaabriin negenii eder, baicaamzata medeenii josoor barilgiin tesebiigi gyicedkesen gekede. Agiin aimagta 1,5%, Selengede 16% Zakaaminde 25% Jaruunada 9% Korido 0% baina.

1931 onii gazariin refoormiin tesebiigi gyicedkesenii gol zamuud iime baina.

Gazariin refoormiin tesebiigi delgeryylen gyicedkekiin talaar, Buriaad ulasta neleed ygii jikeken gyicedkel baisan gebe çigi, ene kedelmeriiin kurdabçaliigi kangaltatii deere olzo ogtolon bolko ygii baina. Ende neleed ygii dutuu zyilyyd ba osoldol tasaldaluud baina.

Edegeer zyiliin gol şaltagaanuud bolbol, ene kedelmeriiigi tesebçelen tabisan bolzoroos oroiton ekilsen deereese bolko baina.

Kojordekidee, zeerieer kangaka kedelmeri ton sula baisan begeed ogtiaabriin negenii eder ene kedelmeri jere 55% gyicedkegdesen baizai. Ene, deere dursagdasan zyilyydiigi barimtalan R. S. F. S. R. ulasiin G. T- K. iin kollegi bolbol, 4-ki kvartaliin zeerieer kangaka tesebiigi batalkiin kamta, keden çakala zyilyydiigi togtooson gekede, ene kvartaaliin bykii kedelmeriigi mengen zeerieer kangaka (bogoni bolzoroor urislamzaliin 200 mingan tekereg tabika, ba 4-ki kvartaliin beledkellin kedelmeriiigi 1932 onii ekin kvartaliin mengeer kangaka g. m) togtoocokoi.

Kedee azaliigi socaliis josoor şinedken talbika ba, Buriaad ulasiigi, aza akuin ba erdem sojoliin talaar jikeken sain soveed sojuuziin yndesetenii Rispyyblig bolgokiin çukala keregte, gazariin refoormiigi sainaan engerkeke kedelmeri ton çukala çanartai baina.

Kubiskaliin uridaki fiodaal josonii gazar edeleke erkiin gyiced sainaar usadkagdaa edii, ba nyydel juu kakas nyydel baidaliigi ygiced suurizuulza çadaa edii baisan Buriaad ulas metiin Rispyybligte ene keregiin çanar bolbol ilangajaa çukala bolko baina. Garzariin refoormiigi jabuulka kedelmeri bolbol, ene kedelmeriigi esergyysen butargakiin ba suuladkaakiin zorilgotiigor niudargan lama kojoriin zegees galzagguu esergyycelge yzeze baidagni ilerkee bize.

Gazariin rifoormiigi byteece saintiigaar endergeke jabadal bolbol, angiin daisan niudargan lama nojodtii temeceke ba tedeneriin nam dotor baigaa aagintanar bolkog baruunii ba „zyynii“ opportynistentei temeceke kedelmerite kubiskaliin katuu zorigtiigoor ba balşivigiin eblereşe ygii temecel jabuulkiigi çukalçalna.

1932 on bolbol Germaaniin prolitaarnarta şiidkekii çanartai zil men

Neker Remeelliin „Rote-Faane“ sonindo biçesen biçeg.

Beerlin 7 (T). Komuniis namiin „Rote-Faane“ geze sonindo garsan „Germaani ulasiin baidal ba komuniis namiin zorilgo“ tukai nek. Remeelliin biçeg dotor iigeze kelegdene Germaaniin byrzyiner bolbol şine ziliin jamaraar, ekilseniigi medebe çigi jyygeer dyyrkiini medene ygii. Germaaniin byrzyineriin ezemden suusan baidal bol jamar çigi yje cagta meneeniiki çingi naigalzuur naidamgyi baiza yzee ygii.

Komuniis namiin urida aguu jike zorilgonuud zagsazai. Bykii deere bolson kriizis-tygşyyril kede milijoon kedmerçediigi uridiini yiledberiiin azal ba soromki baidalaasani koloduulzai. Kedmeriiin teleesiigi bagadkaka jabadaltai kolbogdon yiledberide azallaza baigaa kedmeriçed kriizis tygşyyrileer ba kedmeri ygii ajuulaar dairagdazai. Baankiin kulagai ba finaansiin kriizis bolbol ziziken kadagaalaaçad, gariin urlagçad ba ziziken naimaaçadiin baidaliigi kokiduulzai. Kedee azaliin kriiziçiin neleen ba cag ergelze orgozo bykii nalooguudta daragdan olon niilijoon ziziken tariaaçaliin azaluud butarza baina. Ede bykii olon temen mite araduud bolbol kubiskaliin dylenii gulamta bolno.

Azalçadiigi kapitaaliin darlaltaas çeleelen abka aguu jike tyykete zorilgo komuuniis namiin urida zagsazai. Negedkemel froontiin zorilgo bolbol aguu jike angiiin çanartai kereg bolzoi, ene keregiin zam deere zyil byriin ajuuluud kylieeze baina. Ene yjiin nege jike ajuul juu bainab gekede—kubiskaliin kedeleenii debzeltees, kubiskaliin bodoto asuudaluudaas manlaini geegdeze jabana.

Enyyntei negen kamta kubiskaliin teseşegyin ajuul jikedezei. kubiskaliin kyçiigi yrgeneer elsyylkiin orondo zarim beleg etegeedyyd bolbol baimga temecel bolko eçiin temeceliigi gol bolgon tabiza niitiin kyçiigi elsyylke keregte saad kiine.

Germaaniin baidaliin 1931 onii syyliin çegnel bolbol 1932 oniigi germaaniin prolitaarinarta ba byke delekein prolitaarnarta şiidkekii çanartai on men geze nerlekiin erke olgozoi

Komuniis namiin zerge oloşorzoi

Beerlin, 7 (T). Komuniis namda elsyylkiin yrgen kampaaniaar dazaramdan Baden-Pfaalçe geze nutagta syyliin ederyydte 2253 kyn şineer orobo. Breemen kotiin komuniis namiin emki elsyylke tesebee 37 kubi dyyrgeze 1500 kyniigi şineer oruulba.

«Kamtiin azalça»

„B-M Ynenii" kudasan deere

Θвθsθвeledkel zigşyyrltei sula Beledkeliin kurdaвçalaliigi eris kuвilgaka

Kolkoosuudiin gyicedkesenii kubi	48,22
Θmçiin azaluud ba niudargan bajaçuud bolon katun daabaritan	26,64
Aimag deeree kamta	36,69

l Beledkeliin tesaвiigi tologoin çigi, nyyriin çigi talaar şuud gyicedkeke

Maliin вeledkel (tologoigoor).

udiin kamtalagdasan maluudaas	102	
	106,6	
gdaa ygii maluudaas (tooz geke mete)		
„ „		61,3
„ „		40,8
azaluud		
		46,2
		59,8
açuud ba katuu daabaritan.		
		84,0
		96,6

nag dotoroo maliin beledkeliin dyrbedeki kvartaaliin tesebiin gdesenii kubi:

nalni	72,38
	85,05

(Janvaari 1 nii medee)

Kamtiin azaluudiin mal aduusiigi вolşoviig kurdaвçalalaar kegzyylke

Zeblelyydiin ba kamtiin azaliin kolboonuudiin zygees, mal azalta kolkoosuudta tusalaka jabadaliin ton sula jabasan bolboçigi, avtonoomita rispyybligyyd ba mozonuud, rajoonguud daki mal azalta kamtiin azaluud bol olzo aşag jiketei maliin azalta baiguulaltanuudiigi niileed oloni togtoozo çadasan baina.

Zarim rispyyblig ba mozonuud 31 onii niuurta kamtiin azaluudi togtooko tesebee menee 100% ilyylen dyyrged baina gebeçigi: kolkoosuudi togtookodo, tedeniigi azal jabuulgiigi tuskai geree biçegeer ujalgalaza, josotoi erke olguulka jabadaliin kezeede kozomdozo baina.

Şine togtoson kolkoosuudiin dutuu dunda baisaniigi toolobol: 1. dotoriin ba kedelmeriiin emki ygii. 2. kelceete kedelmeride oroson çingi baibaçigi ug çanartani kesen ygii. 3. kolkoosiin byke azaliin zebseg bolood, byteeke kedelmeri ba byteesen kedelmeride kariuucalgatai niuur ygii. 4. kedelmeri byteesenii byridkel ygii. 5. Maliin tyle karaka kariuucalgatai niuur ygii. geke mete olon dutuu dunda zyilyyd baina.

Toologdoson dutuu dunda zyilyydees yndesetenii rispyyblig ba mozo, rajoonguudaar sula jabasan zyiliin aliniin bolnob gekede „Kedelmeriiin jabuulga emkilegdee ygii" jabasan zyil deere oçinaa,

Olonki kamtiin azal-kolkoosuudiin kedelmeriçed, kedelmeriiingee emkilegdee ygii baisanaas kedelmerijee eer eeriingee duranaas jamarçigi nariaad kemzyyr ygiigeer kedeg baina, iime deerees zarim edertе jamar çigi kedelmeri ygii ynzeke caguud olon yzegdeze baidag.

Yndesetenii rispyybligyydiin mal azaltai kolkoosuudiin ede bykii duiau dunda zyilyydi, deediin alban gazaruudtai bejiin baricaa bolood, kedelmeriiin zaabari abadag ygil baidagaas bolono gebel zokinoo.

Kytelberileke jabadaliigi şineer emkidkeke geze neker Staalinii kelesen zaabri zakiaagi kereg deere gargaza jabuulagdaa ygii baisanaas bolona.

Deere temdeglegdesen dutuu dunda zyilyydiigi darni cagaa usadkagdaka josotoi.

Yndesetenii rispyybligyydiin mal azaliin baiguulaitanyydiin (Peermeneriin) byke kedelmerinuudiigi zasaza ynen zaagdasan zaabariiin josoor jabuulkiin tukai cag zuuriin bolood yrgelzidee kedemerileke kedelmeriçedi tomiloko uçartai baina.

Maliin tyliigi kamtaaraa jaaza tezeeke tus bolood men peermeneriin kedelmeride ekener nekedi yrgeneer kanduulaka jabadal bolbol tuiliin çukala kedelmeri baina.

Mal azaltai aimag somonuudiin kamtiin azalça ekeneryydiigi kamtiin azaliin kedelmeride yrgeneer kanduulaza çadabal sobkoos ba busa azal yiledberiiin oronoo kedelmerileke kedelmeriiin kyçiigi ilyy gargaza ygnede.

Kamtiin azaliin tybiin koroonii ba mal azali zasabarilan erkileke zebleenii togtooluudiigi, yndesetenii rispyybligyydiin bolon, mozonuudiin, byke kamtiin azaluud ba kamtiin azalçad erkebişi mederemzidee abaad baika uçartai baina.

Kyçerooviin kədəə biçegçediin uriaagi kalan ak

«Socaliis baiguulaltiin tələə temeceze bykii doodo şatiin keblel sonin ba k. k. biçegçediin emkedkekii çadabariigi kygzyylke jabadal bolbol—çukala zo

Zyyn Sibiir kizariin kədəə biçegçed ba bykii doodo şatiin keblel soninuudiin sonort

Kyçerooviin kyystiin kədəə biçegçediin biçeg

Kyndete nøkød aa!

Socaliisam baiguulaltiin şine zaabariaar bide bol jabaza baisan tula, bidenii urida keden olon maşa çukala zorilgonuud tabigdaad baisan baina.

Socaliisam baiguulaltiin yje baidalda kezee çigi bolşiviigiin keblel sonin ba əəsedəə şyymzelke jabadal gol çukala keregledekeni zailaşa ygii ba arad niitiigi emkidken baiguulka, tedenii dunda surtal nebteryylke, men eldebiin berkeşeelyydtei temeceke ba angiin daisan niudargaçuudtai eris çanga temecekiin baatar zebseg bolno.

Angiin daisad bolbol əəsediingəə ykel kocoroliin jerke tusam ulam idebkizereze baisani bolbol, kədəə nutagta niudargaçuud bolbol, koto gazaraa neepmanuud bolbol, bidenii kurdabçalaliigi udaaruulan saatuulka ba, bidenii tyykete byteel baiguulaltanuudiigi osolduulan toormozolkiin oroldolgo cag yrgelze kiiseer baikani ile azai.

Tede niudargaçuud bolbol manai kolkoosuud ba alban gazaruud, emki zurgaanuudta şurgan orood tedenii dunda eldeb nomlol idkalga taraakiigi aikabtar idebkitiigeer oroldodog teden bolbol „Tyryyn əəsedtəə beledkeed, tyynii syylde gerendəə eke" gesen loozon tabidag baina, ene bolbol talka tariaagi yiledberiingee oronuudta eke jabadaliin meriigi kaaza boomtoloko jabadal men bolko ba kolkoosuudiin geşyydiin dundaki azaliin emki zuramiigi zabkairuulan sarniulka ba tariaa cokiko jabadalda tyynii çanariini sainaar abka jabadaliigi balarduulan ceber tariaatai soloomo koliko ba koolos mikiineer kudkaka zergiin korlol kiiedgiin gadana, kolkoosuudiin dutagdaltai zyilyydiigi ulam jekedkeke ba tyynii ilegel kyndiigi buuruulkiin koinoos çarmain oroldodog baina.

Iimees angiin daisad niudargaçuud ba tedenii teləəlegçed baruunii bəərenkiigyyd, zyynii nuglaa kiigçed bolon tedentei ebselden zokildogçod, azaliin zabkai, samuu salikai, (elyy karaza buluu kimelegçed) bolon nojorkog koirog kynde surtaltantai eris çangaar dobtolon temeceke kereg bolko josotoi.

Socaliisam baiguulaltiin kurdabçalaliigi ulam kygzyylke ba josotoi socaliis josonii azaliigi emkidken baiguulka bolon socaliis meriicəə ba gabsagaiçalka jabadaliigi ergəər keregleн şiidkeke josotoi.

Kənii çigi medeseer kədməriçen kədəegiin soninoo sorbolzologçod bolbol „Proletaari aradiin niitiin sanaliin komandiir" men bolko tula ede bykii zorilgonuudiigi tyrgen cagaa şiidken gyicedkeke jabadalda daiçalkii josoor temecegçe kamagiin tyryyçiin şirenge bolon zagsanaa.

Kədməriçen kədəə biçegçed bolbol əəsediingəə kedmeriigi şine meetod majagiin josoor jabuulkiigi şudalka josotoi ba bykii kedməriəə brigaadiin meetodto oruulan gabsagai brigaaduudiigi emkidkeze nam ba zasagiin zaabari togtooluudiigi cag tukaidani şuud gyicedkekiin tələə gol kyçee elsyylke josotoi.

Manai kyyçeroviin kyyste bolbol togtoogdoson zorilgonuudilgi gyicedkeke jabadaldaa tuskai berkeşeel ba jekeken koino geegdesen baina bide.

Taiaabeledkeliin təsəb manai kyystede odoo kyrtel gyicedkegdee edii. Manai kyystiin olon kolkoosud ba toskon somonii zəbləlyyd eləbyteke etegeedyyd angiin daisadaar buzarlan kudkagdasan baika tula enyyn deerees tus kolkoosuudiin tariaabeledkeliin təsəb gyicedkegdee ygii kozomdozo jabasan ba tedenii azaliin emkidkelge muugaar tabigdasan bolon niudarganii tegşedkeliin usadkaa edii deerees bolzo baina.

Manai kyystiin kozomdozo jabasanii yndesen şaltagaan bolbol, manai kaniin soninuud bol tuiliin dutuugaar gabsagdadag ba kədəə biçegçediin kedməriigi gyicedeer şinedken baiguulagdaza çadaa ədiin şaltagaan bolno.

Bidenii bolbol bodoto kereg deere karka zyil bolbol, kaana jamar kədəə biçegçed ba kaniin soninuudiin kedməri şinedken baiguulagdasan ba şine josoor kedmerileze baisan bolon „kədəə biçegçed bygede gabsagaiçuud, gabsagaiçuud bygede kədəə biçegçed" gesen loozongiigi bodoto kyçendeni kyrgeke jabadal bolbol socaliisam baiguulaltiin tuiliin jeke gyicedkel mən.

Bidenii medeseer Burlooviin kədəə biçegçed bolbol əəsediingəə kedmeriigi sonin biçeg deere garasan zyileer kamag bykii kedməriigəə şinedken zasaza çadasani bolbol briigaadiin meetod ba bolşiviigiin kurdabçalaliigi gyiced kereg deere gol bolgon kereglədeg bolson baina.

Bidenii əəsediingəə kedməriigi şinedken baiguulka jabadalda niileed koino geegdesen ba odoo jabuulagdaza bykii çukala kampaaninuudiin gyicedkeliin mən kozomdozo jabasaniigi toocon, bidenii əəsediingəə beje deere daaza ujalga bolgon abasan zyilyyd bolbol:

„Praavda" soninoos jabuulagdaza bykii kolkoosuudiigi aza akui ba zokioon baiguulkiin talaar emkidkeke tukai doodo şatiin keblel soninuudiin şilelge (koonkyrsede) şuud orolcono.

Kolkoosuudiin ba kədəə biçegçediin biçegçediigi tyryylkiin tula tatan abçai.

Bygsiiriin kedleegi ton çukala deere olzo, biden bolbol tuskai kədəə biçegçediin bygsiiriin brigaada emkidkeze, tedeniigi tariaabeledkeliin toskonii zəbləldə jabuulbai.

Bide bolbol ton bogoni bolzor dotoro kabaata kyystiingee kaniin soninuudiin kedməriigi ynekeere niite aradiin çanartai bolgon, çukam niite aradiin dunda surtal nebteryylegçe ba tedeniigi emkidken baiguulagça labtai bolzo çadakaar çanariin talaar ton sain ba opiratiivno bolgokiigi bejee ujalgalan abçai.

Biden bolbol toskon byride kədəə biçegçediin pooşto emkidkeze tedeniigi aimagiin ba kizaariin keblel soninuudtai nigta kolbootoi baiguulka jabadaliigi gyiced kangaka. Mən kədəə biçegçediin bykii kedməriigi brigaadiin meetodto şuud oruulka jabadaliigi ergəər jabuulka gezei.

Kolkoosiin geşyyd ba əmçiin azalta ygiitei dunda araduudiigi kədəə biçegçediin zergede tatan kanduulkiin kedməriigi ergəər jabuulka.

Bide bolbol azal yiledberitee egeel sain gabsagai ba kolkoosuudiigi aza akui ba emkidken baiguulkiin talaar şuud bekizyylkiin tələə erçemtei temeceke bide.

Bide bolbol zyyn sibiir kizariin bykii kedməriəə şinedken baiguulza çadaa edii kaniin soninuud ba kədəə biçegçediigi əəsediingəə kedməriigi ene cagaa şinedken baiguulka tukai daiçalakii ijosoor dabkin orokiigi socaliis meriicəəgiin josoor urinam bide. Mən enyyncelen ulas teriin çanarta aza paaninuudiigi gyicedke beki orokiigi urijaa.

Negeçigi kədəə biçeg kaniins onin əəriingəə şinedken baiguulaa ygii ygii ba ulas teriin çanart kampaanida gabsagai biş joso ygii, bygedeeree gab kandaka josotoi.

„Kədəə biçegçed byge çuud, gabsagaiçuud by biçegçe" gedeg loozong bejelyylen jabuulka.

Kuralda baigç **Cariœv, Symakov nov, Deemina, Demeesko, Motro vin, Jevstignijev, Ti çed gəbe.**

Kedməriçen kədəə biçegçediin idebkiigi udaridan ketelberileke

Kedməriçen kədəə biçegçediin kedleegi şinedken baiguulka ba doodo şatiin sonin biçegyyd, kaniin soninuudiin kedməriigi şinedkeke bolon kedməricen kədəə biçegçediin respyybligiin kuralda şuud beledkeke kedməri olonki aimaguudta ynekeer „ərəə byteke" josoor jabuulagdaza baisani bolbol baruunii bəərenkiigyydiin doodo şatiin keblel soninuudiigi cegneke ygii ba kedməriçen kədəə biçegçediin kedleegi keregseeke ygii, mən tedeniigi nam zəbleliin emkinyydiin zygees ketelberilen udaridaka jabadalda buzagai bəərenkiigəər kandaza suugaa aimaguud gebel: Mukar—Şiber, Aga, Kiaagta, Alair, Bookon, Zakaamiin ba Tynkenii aimaguud bolbol kedməriçen kədəə biçegçediin rispyybligiin kuralda beledkeke kedməride kabaadaa ygii ba mən doodo şatiin keblel soninuudiin şilelge (Koonkyrse) bolon kedməriçen kədəə biçegçediin ba kaniin soninuudiin kedməriigi şinedken baiguulka tukai BK (b) Namiin moziin komiteediin togtooliigi bejelyylen gyicedkeke tukai jamarçigi kedməri jabuulaa edii baisan baina.

Kori, Mukar—Şiber, Kiaagta geke zergiin aimaguudiin kədəə biçegçediin keden arban biçegyydiigi yzekede, tedenii dunda namiin ketelberi ton sula negeçigi amidii ketelberi ba zaabari togtooluud ygii, biçegçediin rispyybligiin kuralda beledkeke jabadal enyyn deerees kamag beledkeliin ygii kosoron geegdeze baisani labtai baina.

Deede—Ydiin təmər zamiin Depoogiin namiin koligtiv bolbol əəsediingəə olon kesegeer gardag soniniigi ugtalan garkiini zogsoozoi. Enyyniigi namiin koligtiivin darga nək. **Tylyypovoos** kariuucal adaa „məngə ygii" geze keledeg baiba, ene bolbol ynekeree namda esergyy zam mən bolzoi. ynen kereg deere məngə ygiidesen 1931 ondo somologdoson mengeni baika josotoi baizai.

Jaruuniin aimagiin „Ulaan malçan" geze soninda odoo kyrtel aimagiin namiin komiteediin zygees tuskai kedmərçeniigi tomilzo egesen ygii ba baira baibal—çigi ygii baina.

Doodo şatiin keblel soninuudiin zoriligoigi cegnel ygii, aimagiin namiin komiteedyyd bolbol kaniin soninuudiin ridkolleegiin kedməriigi saizaruulka ba tedenii kedməriigi şinedken baiguulka juuçigi kiisen ygii aimaguudiin sonin biçegyyd gebel: Kiaagta, Alair, Mukar—Şiber, Agiin aimaguud baina.

Usan zamiin teeke neeterke gazar. Modonii zavood, Tipograafi, Şitiin zavood, ba Mikaniilidiin namiin yyrnyyd kedməriçen biçegçedtei jamarçigi kedməri jaauulna ygii kooson kubkai baikani zigsyyritei.

Ene zuuraa **Bargazan, Selenge, Kavaanii aimaguud bolbol kedməriçen kədəə biçegçedeer kedməriigi şinedken baiguulka ba doodo şatiin sonin biçegyydiin kedməriigi şinedken rispyybligiin kuralda beledkeke kedməride gabsagaiçalan oroze çadasan baina gebel zokino.**

Selenge bolbol doodo şatiin sonin biçegyydiin şilelge (Koonkyrsede) kabaadan daiçalkii josoor şuud orozo ygnii yndeseer kamag bykii kedməriəə şinedken baiguulza, nyydel soniigi emkidkeze, mən kədəə somonuudta kebleliin gabsagai brigaaduudiigi emkidken gargasan ba somon byride ba tasag byride sonindo biçegçediin ba unşagçadiin kuraliigi engergəzə kədəə biçegçedtei daiçalkii niileed idebkitei kedməri jabuulagdaza baina.

Kabaanii tuskanii BK (b) namiin yyr bol- kedməriçen kədəə biçegçediin kuralda beledkeke jabadalda bejee gabsagaida sonoskozo, daiçalkii josoor beledkeliigi dəte şadariin namiin yyryydiigi socaliis meriicəəde urizai.

Bargazanii aimag bolbol kedməriçen kədəə biçegçediin kuralda beledkeke kedməride gabsagaiçalan orozo, aimag dotorki kaniin soninii kedməriigi şuud şinedkeze ba kədəə biçegçediin kedməriigi josotoi sainaar şinedken tabiulaar gabsagai brigaaduudiigi emkidken kedmerilezə baisan azai.

Mən Deede-Ydiin aimagiin zarim somonuudta niileed jeke ilaltanuud baina gebel: **Doodo-zerenii inalgiin ba** bişe-çigi keden somonuudiin kədəə biçegçed tariaanii tələə tyryyçiin zergede zagsan temecesen ba **Doodo-ilkiin nam komsomoolin yyryyd nutagiigaa gabsagaiçuud -kədəə biçegçedei kamtaran kedməriçen kədəə biçegçediin respyybligiin Kuraliin nərəmzete ulaan açaa emkidkeze 150 ceentner tariaa tuşaasan baina.**

Yseg biçeg baga medeke „Simeeiske" tariaaçan bolbol ecəgdeer „ykel nygel" geze jabasanaa odoo bolkoodo kədəə biçegçediin zergede kabaadan „Kolkoosiin tələə" gedeg soninii korootoi kolkoosuudiigi emkidkeliin talaar bekiz socaliis geree batalza, biçegçediin kedməriigi naar şinedken baiguulkii

Bookonii „Tariaanii tə ke" gesen kaniin sonin kel erkim sainaar orozo, suudiigi aza akui ba em laar bekizyylke tukai ka elsyylen əəriingəə ked josoor şinedken baiguula

Iime dabkilganuud ba renkii deeree rispyybligi beledkeke kedməride tu beledkegdeze baisan ba jaabaçigi baiza baina. Eç kibeçigi sajiin cagaa usa lagdaza byke aza akuin nuudiigi cag bolzortoni gyicedkeke ba kolkoos akuin ba emkidkeliin tal ke, socaliis mal azaliigi zyylke tukai doodo şati çegyydiin kedməriigi bə nedkeze, kedməriçen kə çediin kedleegi şine joso liin tedeenii namiin kəte ramçalan saizaruulka gə dəə biçegçediin rispyybli bolşoviig josoor beledkə

Biçegçediin rispyybligii tor jerdəə 40 konog yles ledkeliin kedməriigi dai şagai josoor beledkeze k nuud ba kedməriçen kə çediin kedməriigi jaabaç şinedkeze kuraldaa elseki

---

Medeeceke zyil.

BK (b) Namiin BM moziin komiteediin IV dygeer pleenym 1932 onii janvaari sariin 11 ədər Deede Yde kotodo zarlagdana.

Kelceke zyilyydiini.

1. Aradiin aza akuin 1932 onii təsəb ba sojoliin baiguulaltiin təsəbiin baicaaka too tukai nək. Өəgenii iledkel ba 1932 onii biydzeed bolon məngən zəəri elsyylke təsəb tukai nək. Teelinii nemelte iledkel.

1932 onii tarilgiin kampaani ba kamtiin aza] baiguulgiin zorilgo tukai nək, Çimediin iledkel.

Ene Pleenymde moziin komiteediin geşyyd, aimagiin komiteediin sekritaarnar, (pleenymiin geşyyd) urigdaba.

BK (b) N-iin Moziin Komiteed.

Soninii erkilegçi C. Dondobiin.

В.-Удинск, тип. БГИ нак. 27 тираж 3800 Бурглит №399